הלכות מילה

משנה תורה לרמב״ם

מתוך ויקיטקסט, ברישיון CC BY-SA.
geulaquiz.com

פרק א

א מילה מצות עשה שחייבין עליה כרת שנאמר וערל זכר אשר לא ימול את בשר ערלתו ונכרתה הנפש ההוא מעמיה ומצוה על האב למול את בנו ועל הרב למול את עבדיו יליד בית ומקנת כסף עבר האב או האדון ולא מל אותן ביטל מצות עשה ואינו חייב כרת שאין הכרת תלוי אלא בערל עצמו ובית דין מצווים למול אותו הבן או העבד בזמנו ולא יניחו ערל בישראל ולא בעבדיהן.

ב אין מלין בנו של אדם שלא מדעתו אלא אם כן עבר ונמנע למולו שבית דין מלין אותו בעל כרחו נתעלם מבית דין ולא מלו אותו כשיגדל הוא חייב למול את עצמו וכל יום ויום שיעבור עליו משיגדל ולא ימול את עצמו הרי הוא מבטל מצות עשה אבל אינו חייב כרת עד שימות והוא ערל במזיד.

ג אחד עבד שנולד ברשות ישראל ואחד עבד הנלקח מן הכותים חייב הרב למול אותן אלא שיליד בית נימול לשמנה ומקנת כסף נימול ביום שנלקח אפילו לקחו ביום שנולד נימול ביומו.

ד יש מקנת כסף שנימול לשמנה ויש יליד בית שנימול ביום שנולד כיצד לקח שפחה ולקח עוברה עמה וילדה הרי זה נימול לשמנה ואף על פי שלקח העובר בפני עצמו והרי העובר עצמו מקנת כסף הואיל וקנה אמו קודם שנולד נימול לשמנה.

ה לקח שפחה לעובריה או שלקח שפחה על מנת שלא להטבילה לשם עבדות אע״פ שנולד ברשותו נימול ביום שנולד שהרי הנולד הזה כאילו הוא מקנת כסף לבדו וכאילו היום קנהו שאין אמו בכלל שפחות ישראל כדי שיהיה הבן יליד בית ואם טבלה אמו אחר שילדה הרי זה נימול לשמנה.

ו לקח עבד גדול מן העכו״ם ולא רצה העבד למול מגלגלין עמו כל שנים עשר חדש יתר על כן אסור לקיימו כשהוא ערל אלא חוזר ומוכרו לעכו״ם ואם התנה עליו מתחלה והוא אצל רבו העכו״ם שלא ימול אותו מותר לקיימו והוא ערל ובלבד שיקבל עליו שבע מצות שנצטוו בני נח ויהיה כגר תושב אבל אם לא קיבל עליו שבע מצות יהרג מיד ואין מקבלים גר תושב אלא בזמן שהיובל נוהג.

ז גר שנכנס לקהל ישראל חייב מילה תחלה ואם מל כשהיה עכו״ם צריך להטיף ממנו דם ברית ביום שנתגייר וכן קטן שנולד כשהוא מהול צריך להטיף ממנו דם ברית ביום השמיני אנדרוגינוס והוא הילוד שיש לו זכרות כזכר ונקבות כנקבה צריך למול אותו בשמיני וכן יוצא דופן ומי שיש לו שתי ערלות מלין את שתיהן בשמיני.

ח אין מלין לעולם אלא ביום אחר עלות השמש בין ביום השמיני שהוא זמנה בין שלא בזמנה שהוא מתשיעי והלאה שנאמר ביום השמיני ביום ולא בלילה מל משעלה עמוד השחר כשר וכל היום כשר למילה ואעפ״כ מצוה להקדים בתחלת היום שזריזין מקדימין למצות.

ט מילה בזמנה דוחה את השבת ושלא בזמנה אינה דוחה לא את השבת ולא את יום טוב ובין בזמנה ובין שלא בזמנה דוחה את הצרעת כיצד שאם היתה בהרת בעור הערלה חותכה עם הערלה אף על פי שקציצת נגע הצרעת בלא תעשה יבא עשה וידחה את לא תעשה.

י כשם שמילת הבנים דוחה את השבת כך מילת העבדים שהן נימולים לשמנה דוחה את השבת אם חל שמיני שלהן בשבת חוץ מיליד בית שלא טבלה אמו עד שילדה שאע״פ שנימול לשמנה אינו דוחה את השבת.

יא קטן שנולד כשהוא מהול ומי שנולד בחדש השמיני לעבורו קודם שתגמר ברייתו שהוא כנפל מפני שאינו חי ויוצא דופן ואנדרוגינוס ומי שיש לו שתי ערלות אין דוחין את השבת אלא נימולין באחד בשבת שהוא יום תשיעי שלהן.

יב מי שנולד בין השמשות ספק ביום ספק בלילה מונין מן הלילה ונימול לתשיעי שהוא ספק שמיני ואם נולד ערב שבת בין השמשות אינו דוחה את השבת אלא נימול באחד בשבת שאין דוחין את השבת מספק.

יג מי שנולד בחדש השמיני אם היה שלם בשערו ובצפרניו הרי זה ולד שלם ובן שבעה הוא אלא שנשתהה ומותר לטלטלו בשבת ואינו כאבן ומלין אותו בשבת אבל אם נולד ושערו לקוי ואין צפרניו שלימין כברייתן הרי זה בן שמנה ודאי שלא היה ראוי להולד אלא בתשעה ויצא קודם שיגמר ולפיכך הוא חשוב כאבן ואסור לטלטלו בשבת ואעפ״כ אם שהה שלשים יום הרי הוא ולד של קיימא והרי הוא כשאר הנולדין לכל דבר שכל ששהה שלשים יום באדם אינו נפל.

יד מי שנולד בחדש השביעי לעבורו אם נולד שלם הרי זה ולד של קיימא ומלין אותו בשבת ספק בן שבעה ספק בן שמנה מלין אותו בשבת על כל פנים אם בן שבעה הוא ושלם הוא בדין הוא שידחה שבת ואם בן שמנה הוא הרי זה שמל כמחתך בשר הוא לפי שזה נפל אם הוא בן שמנה.

טו הוציא העובר ראשו חוץ למעי אמו בין השמשות אף על פי שלא יצא כולו אלא בלילי שבת אין מלין אותו בשבת וכל מי שאינו דוחה את השבת אינו דוחה את יום טוב ראשון ודוחה את יום טוב שני ובשני ימים טובים של ראש השנה אינו דוחה לא את הראשון ולא את השני וכן מילה שלא בזמנה אינה דוחה את שני ימים טובים של ראש השנה.

טז חולה אין מלין אותו עד שיבריא ומונין לו מעת שיבריא מחוליו שבעה ימים מעת לעת ואח״כ מלין אותו במה דברים אמורים בשחלצתו חמה וכיוצא בחולי זה אבל אם כאבו לו עיניו בעת שיפתחו עיניו וירפאו מלין אותו מיד וכן כל כיוצא בזה.

יז קטן שנמצא בשמיני שלו ירוק ביותר אין מלין אותו עד שיפול בו דם ויחזרו מראיו כמראה הקטנים הבריאים וכן אם היה אדום ביותר כמי שצבעו אותו אין מלין אותו עד שיבלע בו דמו ויחזרו מראיו כשאר הקטנים מפני שזה חולי הוא וצריך להזהר בדברים אלו הרבה.

יח אשה שמלה בנה ראשון ומת מחמת מילה שהכשילה את כחו וכן מלה את השני ומת מחמת מילה בין מבעלה הראשון בין מבעלה השני הרי זה לא ימול את השלישי בזמנו אלא ממתינין לו עד שיגדיל ויתחזק כחו אין מלין אלא ולד שאין בו שום חולי שסכנת נפשות דוחה את הכל ואפשר למול לאחר זמן ואי אפשר להחזיר נפש אחת מישראל לעולם

פרק ב

א הכל כשרין למול ואפילו ערל ועבד ואשה וקטן מלין במקום שאין שם איש אבל עכו״ם לא ימול כלל ואם מל אינו צריך לחזור ולמול שנייה ובכל מלין ואפילו בצור ובזכוכית ובכל דבר שכורת ולא ימול בקרומית של קנה מפני הסכנה ומצוה מן המובחר למול בברזל בין בסכין בין במספרים ונהגו כל ישראל בסכין.

ב כיצד מוהלין חותכין את כל העור המחפה את העטרה עד שתתגלה כל העטרה ואחר כך פורעין את הקרום הרך שלמטה מן העור בצפורן ומחזירו לכאן ולכאן עד שיראה בשר העטרה ואח״כ מוצץ את המילה עד שיצא הדם ממקומות רחוקים כדי שלא יבא לידי סכנה וכל מי שאינו מוצץ מעבירין אותו ואחר שמוצץ נותן עליה אספלנית או רטייה וכיוצא בהן.

ג יש ציצין מעכבין את המילה ויש ציצין שאין מעכבין את המילה כיצד אם נשאר מעור הערלה עור החופה רוב גבהה של עטרה הרי זה ערל כמות שהיה וזה העור הוא ציץ המעכב ואם לא נשאר ממנו אלא מעט שאינו חופה רוב גבהה של עטרה זהו ציץ שאינו מעכב.

ד המל כל זמן שעוסק במילה חוזר בין על הציצין שמעכבין בין על ציצין שאין מעכבין פירש על ציצין המעכבין חוזר על ציצין שאינן מעכבין אינו חוזר מל ולא פרע את המילה כאילו לא מל.

ה קטן שבשרו רך ומדולדל ביותר או שהיה בעל בשר עד שיראה כאילו אינו מהול רואין אותו בעת שיתקשה אם נראה שהוא מהול אינו צריך כלום וצריך לתקן את הבשר מכאן ומכאן מפני מראית העין ואם בעת שיתקשה לא נראה מהול חוזרין וקוצצין את הבשר המדולדל מכאן ומכאן עד שתראה העטרה גלויה בעת קישוי ודבר זה מדברי סופרים אבל מן התורה אע״פ שהוא נראה כערל הואיל ומל אינו צריך למול פעם שנייה.

ו עושין כל צרכי מילה בשבת מלין ופורעין ומוצצין וחוזר על ציצין המעכבין אף על פי שפירש ועל ציצין שאין מעכבין כל זמן שלא פירש ונותן עליה אספלנית אבל מכשירי מילה אינן דוחין את השבת כיצד הרי שלא מצאו סכין אין עושין סכין בשבת ולא מביאין אותו ממקום למקום ואפילו מבוי שאינו מעורב אין מביאין אותו מחצר לחצר ואין עירוב מדבריהם נדחה מפני הבאת הסכין הואיל ואפשר להביאו מערב שבת.

ז וכן אין שוחקין לה סממנין ואין מחמין לה חמין ואין עושין לה אספלנית ואין טורפין יין ושמן ואם לא שחק כמון מערב שבת לועס בשניו ונותן ואם לא טרף יין ושמן נותן זה לעצמו וזה לעצמו זה הכלל כל שאפשר לעשותו מערב שבת אינו דוחה את השבת אבל אם שכח ולא הכינו המכשירין תדחה המילה לתשיעי.

ח מלו את הקטן בשבת ואחר כך נשפכו החמין או נתפזרו הסממנין עושין לו הכל בשבת מפני שסכנה היא לו מקום שדרכן להרחיץ את הקטן מרחיצין אותו בשבת ביום המילה בין לפני המילה בין לאחר המילה או בשלישי של מילה שחל להיות בשבת בין רחיצת כל גופו בין רחיצת מילה בין בחמין

שהוחמו מערב שבת בין בחמין שהוחמו בשבת מפני שסכנה היא לו.

ט שכחו ולא הביאו סכין מערב שבת אומר לעכו״ם להביא סכין בשבת ובלבד שלא יביא אותו דרך רשות הרבים כללו של דבר כל דבר שעשייתו בשבת אסורה עלינו משום שבות מותר לנו לומר לעכו״ם לעשות אותן כדי לעשות מצות בזמנה ודבר שעשייתו אסורה עלינו משום מלאכה אסור לנו לומר לעכו״ם לעשותו בשבת.

י מכשירי מילה אפילו בזמנה אינן דוחין את יום טוב הואיל ואפשר לעשותן מערב יום טוב וקל וחומר הדברים אם לא דחו מכשירי מילה שבות שהוא מדבריהם היאך ידחו לא תעשה שבתורה אבל שוחקין לה סמנין ביום טוב הואיל וראוי לקדרה וטורפין לה יין ושמן.

פרק ג

א המל מברך קודם שימול אשר קדשנו במצותיו וצונו על המילה אם מל בן חבירו ואם מל את בנו מברך וצונו למול את הבן ואבי הבן מברך ברכה אחרת ברוך אתה יי׳ אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו להכניסו בבריתו של אברהם אבינו מצוה על האב למול את בנו יתר על מצוה שמצווין ישראל שימולו כל ערל שביניהן לפיכך אם אין שם אביו אין מברכין אחריה ברכה זו ויש מי שהורה שיברכו אותה בית דין או אחד מן העם ואין ראוי לעשות כן.

ב ואם היו שם עומדין אומרים כשם שהכנסתו לברית כן תכניסהו לתורה ולחופה ולמעשים טובים.

ג ואח״כ מברך אבי הבן או המל או אחד מן העומדין שם ברוך אתה יי׳ אלהינו מלך העולם אשר קידש ידיד מבטן וחוק בשארו שם וצאצאיו חתם באות ברית קדש על כן בשכר זאת אל חי חלקנו צורנו צוה להציל ידידות שארנו משחת למען בריתו אשר שם בבשרנו ברוך אתה יי׳ כורת הברית ואבי הבן מברך שהחיינו.

ד המל את הגרים מברך ברוך אתה יי׳ אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו למול את הגרים ולהטיף ממנו דם ברית שאלמלא דם הברית לא נתקיימו שמים וארץ שנאמר אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי.

ה המל את עבדו מברך אשר קדשנו במצותיו וצונו למול את העבדים ולהטיף מהן דם ברית שאלמלא דם ברית לא נתקיימו שמים וארץ ואם מל עבד של אחרים מברך על מילת העבדים והמל אדם גדול צריך לכסות ערותו עד שיברך ואחר כך מגלהו ומל אותו.

ו גר שמל קודם שנתגייר וקטן שנולד כשהוא מהול כשמטיפין ממנו דם ברית אינן צריכין ברכה וכן אנדרוגינוס אין מברכין על מילתו מפני שהוא אינו זכר ודאי.

ז עכו״ם שצריך לחתך ערלתו מפני מכה או מפני שחין שנולד בו היה אסור לישראל לחתוך לו אותה שהעכו״ם אין מעלים אותם מידי מיתה ולא מורידין אותן אליה אע״פ שנעשית מצוה ברפואה זו שהרי לא נתכוון למצוה לפיכך אם נתכוון העכו״ם למילה מותר לישראל למול אותו.

ח מאוסה היא הערלה שנתגנו בה הגוים שנאמר כי כל הגוים ערלים וגדולה היא המילה שלא נקרא אברהם אבינו שלם עד שמל שנאמר התהלך לפני והיה תמים ואתנה בריתי ביני ובינך וגו׳ וכל המפר בריתו של אברהם אבינו והניח ערלתו או משכה אף על פי שיש בו תורה ומעשים טובים אין לו חלק לעולם הבא.

ט בא וראה כמה חמורה מילה שלא נתלה למשה רבינו עליה אפילו שעה אחת אף ע״פ שהיה בדרך וכל מצות התורה נכרתו עליהן שלש בריתות שנאמר אלה דברי הברית אשר צוה יי׳ מלבד הברית אשר כרת אתם בחרב ושם הוא אומר אתם נצבים היום כולכם לעברך בברית יי׳ אלהיך הרי שלש בריתות ועל המילה נכרתו שלש עשרה בריתות עם אברהם אבינו ואתנה בריתי ביני ובינך אני הנה בריתי אתך והקימתי את בריתי ביני ובינך לברית עולם ואתה את בריתי תשמור זאת בריתי אשר תשמרו והיה לאות ברית והיתה בריתי בבשרכם לברית עולם את בריתי הפר והקימתי את בריתי אתו לברית עולם ואת בריתי אקים את יצחק:בריך רחמנא דסייען.